

Radiol Oncol 2026; 60(2): 176-186.
doi: 10.2478/raon-2026-0010

Obravnava bolnikov s črevesno zaporo pri napredovalem raku v zadnjem obdobju življenja

Golob N, Petrič R, Ebert Moltara M

Izhodišča. Zapora črevesa je pri bolnikih z napredovalim rakom v zadnjem obdobju življenja pogosta. Bolniki imajo velikokrat neurejene simptome (bolečino, slabost in bruhanje) in so, v tem obdobju življenja, često deležni agresivne obravnave. Zaradi pomanjkanja trdnih dokazov, predvsem pri bolnikih v zadnjem obdobju življenja, algoritem obravnave ni standardiziran. Pri izbiri med oskrbo usmerjeno v udobje (konzervativno/farmakološko zdravljenje), paliativnimi posegi in paliativno kirurgijo je treba upoštevati napoved poteka bolezni pri bolniku, klinično stanje ter želje bolnika v okviru pogovora o načrtu nadaljnje obravnave.

Bolniki in metode. V podatkovni bazi PubMed/Medline smo sistematično iskali literaturo z namenom prepoznati priporočila za obravnavo zapore črevesa pri bolnikih z napredovalim rakom v zadnjem obdobju življenja. Osredotočili smo se na obvladovanje simptomov z uporabo izrazov, ki ga vsebuje tezaver pri indeksiranju člankov podatkovne baze PubMed (*angl. Medical Subject Headings, MeSH*).

Rezultati. Z uporabo iskanja po izrazih MeSH v PubMed/Medline smo sprva identificirali 9.532 člankov. Po uporabi filtrov smo za nadaljnji pregled izbrali 535 člankov. Dodatni viri so vključevali sezname referenc. Skupno smo uporabili 83 referenc za podporo priporočilom za obravnavo zapore črevesa pri bolnikih z napredovalim rakom v zadnjem obdobju življenja.

Zaključki. Pomembno je vključevanje bolnikov in bližnjih v pogovore o načrtu nadaljnje obravnave, da spodbujamo razumevanje paliativnega pristopa pri zapori črevesa. Potrebne so raziskave, ki bodo klinikom v oporo pri odločanju glede najbolj optimalne obravnave zapore črevesa pri bolnikih z napredovalim rakom v zadnjem obdobju življenja. Treba je določiti kriterije za izbor kandidatov za paliativno kirurgijo, da bi se izognili resnim zapletom in agresivnemu zdravljenju v zadnjem obdobju življenja, ko je cilj obravnave ohranjanje in izboljšanje kakovosti bolnikovega življenja.